

CICIBAN

LETNIK XVII

LETO 1962 — 1963

LJUBLJANA 1963

VSEBINA

PESMI

Vera Albreht: Naročilo	237
Vojan Arhar: Vrabček	88
Vojan Arhar: Medved	124
Vojan Arhar: Lastovičino pismo	145
Vojan Arhar: Muček	208
Vida Brest: Oj, ta Tine	114
Vida Brest: Sinička je lačna	115
Vida Brest: Štirje popotniki	178
Miča Danojlić: Zorijo lubenice	40
Marta Gorup: Otroci in miška	91
Marta Gorup: Pustna	152
Marta Gorup: Osliček in ptiček	229
František Hrubin: Če sončeca bi ne bilo	38
Gitica Jakopin: Čebelica	4
Gitica Jakopin: Sonce	5
Gitica Jakopin: Pikapolonica	30
Gitica Jakopin: Škorec	31
Gitica Jakopin: Dežek	66
Gitica Jakopin: November	67
Gitica Jakopin: Ledene sveče	149
Gitica Jakopin: Šopek za mamo	172
Gitica Jakopin: Ptiček je zidar	203
Miha Klinar: Aprilska	204
France Kosmač: Jutranji telefon	264
Miroslav Košuta: Kje stanuješ, mala miška, 1. str. ovitka 1. št.	
Miroslav Košuta: Sergej šteje	9
Miroslav Košuta: Mak	235
Goran Kovačić: Telefonski pogovor z živalskim vrtom	176
Desanka Maksimović: Rojstvo otročka	210
Neža Maurer: Veseli listič	28
Neža Maurer: Gozd v jeseni	62
Neža Maurer: Pionirska pesem	73
Neža Maurer: Teloh, 2. str. ovitka 7. št.	
Lili Novy: Pura	253
Vesna Parun: Palčkova uspavanka	258
Olga Pečevnik: Dedek Mráz, 2. str. ov. 4. št.	
Dušan Radović: Ob mraku	141
Dušan Radović: Odprl sem okno	141
Severin Šali: Oglas podjetja Kozmolet	10
Črtomir Šinkovec: Čas deževja	56
Črtomir Šinkovec: Veverica	146
Črtomir Šinkovec: Hopla-hop, 2. str. ov. 8. št.	
Tokmakova: Potok	182
Saša Trajković: Če zdravnik bi bil voznik	210
Aleksander Valenski: Pesem strojevodje, 2. str. ov. 9. št.	
Grigor Vitez: Šivilja	94

Ljudske:

Lisica in jež	64
Zima prikima	100
To je veselje	101

PRIPOVEDKE, PRAVLJICE, BASNI, ZGODBE

Jože Belin: Igorjev čuk	44
Jože Belin: Slepí potnik	177
Jože Belin: Medvedki potujejo	206
France Bevk: Ključ	180
France Bevk: Tito je ranjen	239
France Bevk: Ne boj se vode	26
France Bevk: V šolo	54
France Bevk: Kaj pa zvezki in knjige	82
France Bevk: V šoli	111
France Bevk: Pri kosilu	139
France Bevk: Korenček	164
France Bevk: Risanje po zidovih	184
France Bevk: Izlet	213
France Bevk: V kinu	241
France Bevk: Lahko noč	276
Milena Bokša: Tito	72
Kristina Brenk: Ko si bil majhen 20, 48, 76, 104, 132, 160, 188, 216, 244, ...	272
Kristina Brenk: Muca Brezdomka	92
Kristina Brenk: Rudarja	178
Vida Brest: Kurir in otroci	112
Ezop: Smreka in robida	63
Ezop: Miš in bik	185
Ezop: Osel, petelin in lev	185
Vlado Firm: Zeleni konjiček	45
Vlado Firm: Vidra šviglja	128
Rozika Fras: Kaj vse boli	205
Ferdo Godina: Tudi jaz bi bil rad odličnjak	94
Gitica Jakopin: Ajataj	226
Branka Jurca: Po cvetje	14
Branka Jurca: Zajček Uhač se je izgubil	154
Lojze Kovačić: Radio	156
Milka Kovič: Rasla je jelka do neba	200
Boris Kranjc: Dve deklici	64
Dragan Kulidžan: Zimska dežela	174
Dragan Kulidžan: Ko se zvezdice gredo slepe miši	267
Dragan Lukić: Čokoladna lisica in petelin, 2. str. ov. 6. št.	
Dragan Lukić: Štiri mame	208
Andjelka Martić: Presenečenje	225
Jožefa Mezek: Mihčeve sanke	28
Mira Mihelič: Novo leto na strehi	85
Jana Milčinski: Laž	33

Jana Milčinski: Babica in Blažek . . .	197
Jana Milčinski: Maja in očka . . .	228
Vančo Nikoleski: Čudežno prebujenje . . .	182
Pascoli: Lastovica . . .	39
N. Pavlova: Gostija v zimi . . .	116
Ela Peroci: Šola, 2. str. ov. 1. št.	
Ela Peroci: Povestica tik-tak . . .	34
Ela Peroci: Če jagode dišijo . . .	254
Darinka Petkovšek: Fantki in punčke . . .	174
Cita Potokar: Pogovor . . .	173
Josip Ribičič: Pritožba . . .	3
Josip Ribičič: Majdica . . .	12
Josip Ribičič: Kužek . . .	13
Josip Ribičič: Arta in Belka . . .	233
Tone Seliškar: Zgodba o petelinčku Ki- kerikcu . . .	126
Janez Švajncer: Jablana in murenček . . .	236
Janez Švajncer: Pogumni polžek . . .	268
Lev Tolstoj: Koščica . . .	41
Zlata Vidaček: Nakupovanje . . .	240
Zlata Vidaček: Zapestnica, 2. stran ov. 10. št.	
Marija Vogelink: O ptički s tremi no- gami . . .	68
Marija Vogelink: Hej za sneženo Novo leto . . .	120
Marija Vogelink: Sredi polja, sredi gozda . . .	230
Zima Vrščaj: Prepiraj se, taščica . . .	57
Cvetko Zagorski: Smešnice na zadnji strani ovitkov vseh števil . . .	8
Cvetko Zagorski: Črna živalca . . .	29
Cvetko Zagorski: Pozor – cesta . . .	88
Cvetko Zagorski: Pika in punčke . . .	124
Cvetko Zagorski: Zimska pravljica . . .	153
Cvetko Zagorski: Pika pomiva . . .	260
Lojze Zupanc: Deklica in palčki . . .	60
Lojze Zupanc: Kvaterniček . . .	202
Lojze Zupanc: Kako je nastalo Blejsko jezero . . .	269
Ljudske:	
Lisica v šoli . . .	2
Rusica in divja koza . . .	7
Pojedina v gozdu . . .	42
Lisica kmetica . . .	70
Ponirek in pastirčka . . .	98
Kaj ni nikoli bilo in nikoli ne bo . . .	142
Ljudske – tuje:	
Gozd in sekire, bolg. . .	93
Lažnivec, armenska . . .	148
Za otroke, ki nočejo jesti, kabiljska, 2. str. ov. 7. št.	
Kako je volk prišel ob svojo kožo, ko- rejska . . .	264

NOVICE IZ NARAVE

Miška Tarman: 18, 46, 74, 102, 130, 158,
186, 214, 242, 270

GLASBA

Janez Bitenc: 21, 49, 77, 105, 133, 161,
189, 217, 245, 273

POLETI V VESOLJE

Sandi Sitar: 22, 50, 78, 106, 135, 162,
191, 219, 246

ZANIMIVOSTI

Rupko Godec: Jugoslavija je naša do-
movina . . . 134
Tomaž Kalin: Naše ladje . . . 23
Drago Kralj: V vesolju sta dva . . . 274
Ciril Trček: Titov pri nas . . . 79
Ciril Trček: Železniška vozila . . . 123
Ciril Trček: Ladje . . . 151
Ciril Trček: Tales v Egiptu . . . 247
Jugoslovanska zastava . . . 163
Slovenija . . . 190
Slovenska zastava . . . 218
Zima Vrščaj: Naši izseljenci . . . 51

PISMA NA MOJ NASLOV

Str. 24, 52, 80, 108, 136, 165, 192, 220, 248

ZAVOZLANO

Str. 28, 56, 84, 112, 140, 168, 196, 224,
252, 280

LIKOVNI KOTIČEK

Str. 27, 55, 83, 137, 167, 195, 223, 249, 279

Ilustratorji: Milan Bizovičar, Zdenka Borčič
Golob, Jože Centa, Jože Ciuha, Marjanca
Jemec, Božo Kos, Ančka Gošnik-Godec,
Roža Piščanec, Štefan Planinc, Cita Poto-
kar, Lidija Osterc, Ivan Seljak, Marlenka
Stupica, Ive Šubic, Marija Vogelink.

Platnice tega letnika Cicibana je narisal Jože
Ciuha.

TINČEK IN ORKESTER

Tinček rad posluša glasbo in večkrat sem ga našel, kako napeto je prestrezal zvoke, ki so se razlegali iz radijskega sprejemnika.

»Kajne, zdaj igra violina?«

»Da, Tinček, uganil si,« sem mu odgovoril.

»Ali je težko igrati na violino?«

»Težko? Ni lahko. Saj veš, tudi klavir ni lahko igrati in druge instrumente ali glasbila tudi ne. Veliko pridnosti in dobre volje je treba, če želi človek lepo in ubrano igrati.«

»Jaz bi tako rad lepo igral!«

»Verjamem, Tinček, in tudi boš, če boš vztrajal in se učil. Igranje pa ti bo prineslo veliko dobre volje in užitka.«

»Rad bi igral v orkestru!«

»Seveda, vsak mlad glasbenik bi rad igral v orkestru. Pa veš, kaj je orkester?«

»Orkester je takrat, kadar igra veliko glasbenikov skupaj.«

»Res veš. Pa poznaš še kakšna druga glasbila razen violine in klavirja?«

»Oja. Trobento, boben, klarinet...«

»Nekaj jih je že, toda za orkester vse premalo. Bi rad šel z menoj na koncert, da bi videl in slišal množico različnih glasbil?«

To vprašanje pa je Tinčku vzelo sapo. »Da bi šel s teboj na koncert? Joj, kako rad! Kdaj pojdeva?« Ves je bil iz sebe in obljubiti sem mu moral, da pojdeva prav kmalu na koncert.

Janez Bitenc

Na koncertu

Tinček je molčal, ko sva stopala proti poslopju Slovenske filharmonije, kjer po navadi poslušamo koncerte. Sedla sva v peto vrsto, dovolj blizu, da je Tinček dobro videl na oder.

Medtem ko se je dvorana polnila, so na oder začeli prihajati godbeniki. „Glej!“ je dejal Tinček, „ti nosijo violine, oni tam trobente, klarinete...“

Tinček je napeto gledal izvajalce v črnih oblekah in belih srajcah s črnimi pentljami, da je prezrl dirigenta, čigar prihod na oder so poslušalci pozdravili z burnim ploskanjem. Ko se je ploskanje pleglo, je dirigent vzdignil obe roki in Tinček je takoj videl, da ima v desnici kratko, tenko paličico. Šele tedaj so se umirili tudi godbeniki na odru in nekaj trenutkov je minilo v popolni, svečani tišini. Potem je dirigent zamahnil in orkester je začel...

Tinček sprva ni vedel, ali bi gledal ali poslušal. Oči so mu begale od dirigenta na godbenike in od teh spet na dirigenta, ki je mahal z rokami, z glavo, z vsem telesom. Od vneme in napora je bil ves prepoten. Ko je bilo konec skladbe, se je obrnil proti poslušalcem in se priklanjal, ljudje pa so mu silovito ploskali. Tudi Tinček.

Med odmorom so Tinčkova vprašanja kar deževala, vsa pa lahko združimo v eno samo vprašanje: Zakaj neki mora imeti orkester dirigenta?

Janez Bitenc

Dirigent

Ko je bilo konec druge skladbe, se ploskanje kar ni hotelo poleči. Dirigent se je spet priklanjal in Tinček je opazil, da je bil videti zelo zadovoljen. Kaj ne bi bil, saj je lepo vodil orkester. Poslušalci so bili navdušeni. Z odra so odšli tudi muzikanti, iz dvorane pa poslušalci. Bil je daljši odmor. Ko so poslušalci odhajali, so bili še čisto zaverovani v lepoto glasbe. S Tinčkom sva slišala, kako so se pogovarjali:

»Ali ni bilo res lepo?«

»Pa dirigent, ta je mojster! Kaj vse zna izvabiti iz orkestra...«

Fantku sem moral pripovedovati o dirigentu. Tinček je zdaj že sam spoznal, da so njegove naloge zelo zahtevne. Dirigent je kakor strog voditelj ali reditelj, ki se mu morajo pokoriti vsi muzikanti, od prvega do zadnjega. Vsi, katerim da znak z rokami, morajo hkrati začeti in končati. Pa ne samo to. Z rokami pripoveduje izvajalcem, kako morajo igrati. Zdaj tiho, zdaj glasno, potem hitro in počasi... Pa tudi na dirigentovem obrazu, ki je zdaj vesel, nežen, prijazen, potem pa razborit, strog in skoraj divji, berejo izvajalci, kaj vse zahteva od njih. Čim bolj vestno mu sledijo, lepše igrajo.

»In če ne bi bilo dirigenta?« je potem vprašal Tinček.

»Če ne bi bilo dirigenta,« sem mu potem dejal, »bi bilo v orkestru približno tako, kakor v vašem razredu, kadar ste sami.«

Janez Bitenc

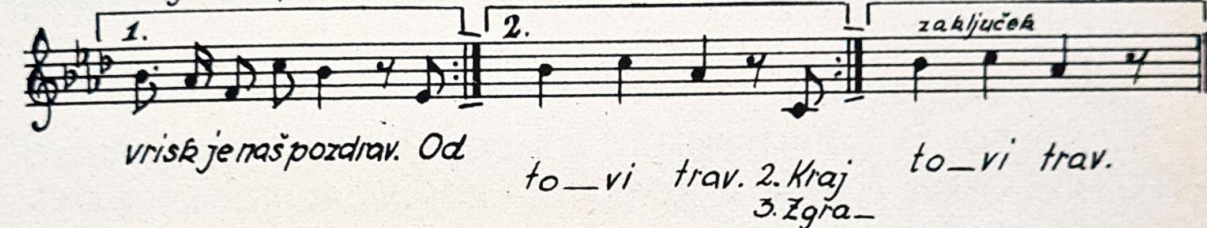
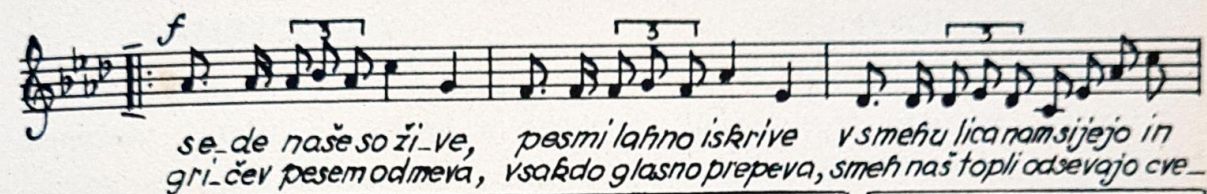
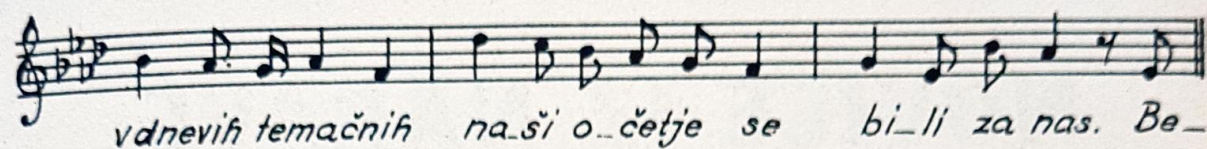
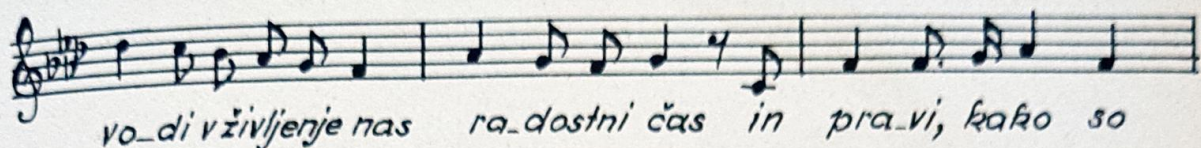
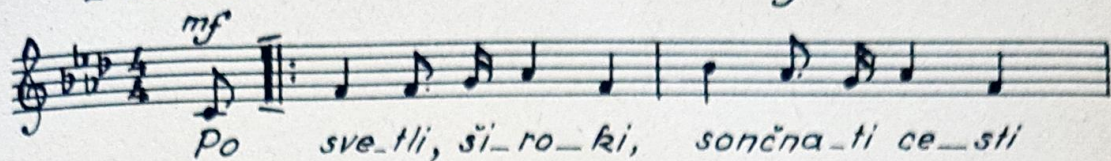

Pionirska pesem 20. obletnice

(Neža Maurer)

I zanosom

Janez Kuhar

2. Kraj ceste gradimo hiše, tovarne,
čas nagajivi vse zruši čez noč.
Ko bomo veliki, naj le poskusi
naši orjaki mu skrhajo moč.

3. Zgradimo raketo, sonce uravnamo:
merilo dni bo po naših željah;
pomlad prek vse zemlje, petje, toploto,
srečo mi nosimo v mladih rokah.

Refren: Besede naše so žive...

Refren: Besede naše so žive...

To pesem vam je, dragi otroci, napisal skladatelj Janez Kuhar. Bil je partizan. Takrat, ko so utihnili streli in je zavladovalo zatišje na bojišču, se je usedel za preprosto mizo, vzel v roke svinčnik in notni papir. Ustvarjal je pesmi in skladbe za črnomaljske pionirje. Ti so že takrat imeli svoje pevske zборе in harmonikarske orkestre. Od tega je zdaj že 20 let, toda Janez Kuhar še vedno ustvarja za otroke, ki radi prepevajo njegove pesmice.

Janez Bitenc

Jaz bom trobentač...

Tinčkove oči so begale od glasbila do glasbila.

Kakor je rad poslušal glasbo, je vendarle komaj čakal, da je bilo konec skladbe. V njegovi glavi so se vprašanja kar podila. Gledal me je tako zvedavo, da sem se namuznil in ga pobaral:

»No, kaj je Tinček?«

»Jaz bom trobentač!« je dejal in se zazrl v glasbenika, ki je držal v roki rumeno trobento.

»Trobentač? Mhm, trobentač pa najbrž ne boš, ker ne maraš ne mleka, ne masla, ne kruha. Trobentači niso tako izbirčni kakor ti. Mnogo jedo, ker njihovo delo ni lahko. Ves večer takole pihati v trobento, ni šala. Pa ne samo pihati. Gledati morajo v note in na dirigenta ter paziti, da se ne zmotijo.«

Po koncertu sva si ogledala trobento. Trobentač je bil prijazen možak in nama jo je rade volje pokazal. Prav na vrhu ima ustnik, podoben majhni skledici. V tega izvajalec piha. Ustnik je pritrjen na cev, ki je podolgasto zavita. Na koncu se cev razširi v odmevnik. V sredini, tam kjer je cev najbolj zavita; je veliko gumbov, s katerimi godbenik proizvaja različne tone. Visoke in nizke.

»Daj, poskusi!« je dejal godbenik Tinčku, ki je nesel trobento k ustom. Pihal je in pihal, toda glasu ni spravil iz nje.

»Kaj pa, če bom več jedel?«

»Potem boš trobentač in pol!« sem mu rekel, ko sva se poslavljala od prijaznega godbenika...

Janez Bitenc

Narísala Lidija Osterc

BOBEN

»Bam, bam, bam, bam,« je zabobnelo tik za Tinčkovim hrbtom. Fantek se je pošteno ustrašil.

»No, le zakaj si se ustrašil?« je rekel možak, ki je hotel Tinčka razveseliti s tem, da bi mu pokazal tolkalca.

»Daj, poskusi,« mu je dejal in dal v vsako roko eno paličko, ki je imela na enem koncu okrogle blazinice.

»Bam, bam, bam...« se je oglasilo tudi Tinčku, ki mu je obraz kar žarel od sreče.

»To bi pa še jaz znal,« je dejal ves ponosen.

Šele potem, ko se je nabobnal, je pogledal, kakšno je pravzaprav glasbilo, na katerega je udarjal. Kakor dve ogromni na pol presekanj jajci, na kateri je močno napeta koža. Če udariš na to napeto kožo, se ta strese in močan zvok predrami poslušalčeva ušesa. Tinček je sprva mislil, da sta to bobna, podobna tistim, ki jih je bil videl pri vojaški godbi. Godbenik pa mu je povedal, da se takšnemu bobnu, ki ga uporabljamo v simfoničnem orkestru, pravi p a v k a, izvajalcu pa p a v k i s t. Navadno sta v orkestru dve pavki, včasih pa tudi tri in več.

Tinček se je spomnil, da je takšno glasbilo že neke videl.

Jaz pa sem mu dejal, da gotovo v filmu, ki je prikazoval zamorske plesе. Res, pavke in ostala tolkala imajo dolgo zgodovino in so bila bržkone prva glasbila, ki jih je uporabljal človek.

Janez Bitenc

